

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЗОФСКИ

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ

о пријављеним кандидатима за избор наставника и сарадника у звање

І. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке:

Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци број: 02/04.2305-115/15 од 16.07.2015. године

Ужа научна/умјетничка област:

Општа педагогија

Назив факултета:

Филозофски факултет

Број кандидата који се бирају

Један (1)

Број пријављених кандидата

Један (1)

Датум и мјесто објављивања конкурса:

Дана 26.08.2015. године, Глас Српске – дневни лист Републике Српске, Бања Лука и Web сајт Универзитета

Састав комисије:

- а) др Драго Бранковић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет у Бањој Луци, председник;
- б) др Ненад Сузић, редовни професор за уже научне области Општа педагогија и Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет у Бањој Луци, члан,
- в) др Златко Павловић, ванредни професор ужа научна област Општа педагогија, Филозофски факултет у Палама, члан.

Пријављени кандидати

Доц. др Бране Микановић

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

а) Основни биографски подаци:

Име (име оба родитеља) и презиме:	Бране (Госпана, Рајко) Микановић
Датум и мјесто рођења:	02.09.1969. Брестово, Добој, Република Српска - БиХ
Установе у којима је био запослен:	– Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, – Филозофски факултет Универзитета у Нишу (ангажовање по уговору), – ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Доњи Вијачани (Прњавор), – ОШ „Десанка Максимовић“ Станари (Добој).
Радна мјеста:	– Доцент – Виши асистент – Асистент – Школски педагог – Наставник разредне наставе
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:	Друштво педагога Републике Српске

б) Дипломе и звања:

Основне студије	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет
Звање:	Дипломирани педагог
Мјесто и година завршетка:	Бања Лука, 2002. године
Просјечна оцјена из цијелог студија:	8,11
Постдипломске студије:	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет
Звање:	Магистар педагошких наука
Мјесто и година завршетка:	Бања Лука, 2008. године
Наслов завршног рада:	Педагошки ефекти учења рјешавањем истраживачких задатака у разредној настави
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Педагошке науке Општа педагогија
Просјечна оцјена:	9,50
Докторске студије/докторат:	
Назив институције:	Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет
Мјесто и година одбране докторске дисертација:	Бања Лука, 2010. године
Назив докторске дисертације:	Теоријске основе истраживачког рада ученика
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Педагошке науке Општа педагогија
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање, година избора)	– Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, доцент за ужу научну област Општа педагогија, 2011. године; – Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, виши асистент за ужу научну област Општа педагогија, 2008. године – Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, асистент за ужу научну област Општа педагогија, 2005. године

в) Научна/умјетничка дјелатност кандидата

Радови прије последњег избора/реизбора

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

1. Микановић, Б. (2006). Уџбеник као средство развијања критичког и креативног мишљења ученика. У *Радови*, бр. 9, (399-408). Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.12 ; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

2. Микановић, Б. (2009). *Педагошки аспекти истраживачког рада ученика*. У *Настава*, бр. 1-2 (65-77). Бања Лука: Републички педагошки завод.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

3. Микановић, Б. (2009). Припремање ученика за самоусмјерено учење. У *Радови*, бр. 12, (343-355). Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

4. Микановић, Б. (2009). Тестирање – научноистраживачка техника. У *Значења*, бр. 66, (203-215) – (УДК 001891). Добој: Народна библиотека.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампано у цјелини

5. Микановић, Б. (2009). Савремени уџбеник и истраживачки рад ученика. У *Зборнику Иновације у основношколском образовању – вредновање*, (136-144). Београд: Учитељски факултет.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

6. Микановић, Б. (2010). *Истраживачки рад ученика у образовно-васпитним стратегијама*. У зборнику часописа: *Наша школа*, бр. 1-2 (101-115), истраживања (УДК: 371.322). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

7. Махмутовић, А., Микановић, Б., Хебиб, А., Коледин, Г., Ганија Х., Јашаревић, О. (2010). *Слика о себи и превенција поремећаја у понашању младих*. Фојница: „Штампарија Фојница“.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Оригинални научни рад у научном часопису националног значаја

8. Микановић, Б., Ољача, М. (2010). Самоевалуација студената и квалитет студирања. У *Педагогија* бр. 2, стр (295-303). Београд: Форум педагога Србије и Црне Горе.

(Члан 19.9; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга

9. Махмутовић, А., Микановић, Б., Хебиб, А., Коледин, Г., Ганија Х., Јашаревић, О. (2010). *Слободно вријеме младих*. Фојница: „Штампарија Фојница“.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

10. Микановић, Б. (2010). Педагошки аспекти слободног времена. У *Радови*, бр. 13, (163-177). Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга

11. Сузић, Н., Бранковић, Д., Илић, М., Јоргић, Д., Микановић, Б. и Јевтић, Б. (2010). *Вриједносно насиље* (приручник за школе). Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Радови послје последњег избора/реизбора

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

1. Бранковић, Д. и Микановић, Б. (2010). Вриједносне оријентације и слободно вријеме. У зборнику *Култура и образовање – детерминанте друштвеног прогреса*, (311-326). Бања Лука: Филозофски факултет.

У педагогији у посљедњој деценији све већи број аутора проучава и истражује сложене проблеме вриједносних оријентација. Стога аутори наглашавају да су теоријска проучавања усмјерена на термилошко-појмовне проблеме, критерије класификација, врсте вриједносних оријентација, те односе вриједносних оријентација, вриједности и система вриједности. У оквиру емпиријских истраживања утврђивани су ставови према вриједносним оријентацијама младих и одраслих, констатује се у раду. Посебно се истиче да се у педагогији слободног времена све чешће анализирају сложени проблеми слободног времена, а посебно проблеми васпитања (самоваспитања) у слободном времену, али и васпитања (самоваспитања) за кориштење слободног времена. У фокусу интересовања

аутора налазе се сагледавање релација и односа вриједносних оријентација и слободног времена. У раду су представљени резултати теоријских проучавања једног броја релевантних проблема вриједносних оријентација (појмовно одређење; структура вриједности; Шпрангерови вриједносни типови; релацијски односи; вриједности – систем вриједности – вриједносне оријентације). Критички су анализиране релације и односи између вриједносних оријентација и активности слободног времена. Посебно је указано на сагледавање повезаности вриједносних оријентација за кориштењем слободног времена, али и могућности утицаја слободног времена на развој нових вриједносних оријентација. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.17; 2 бода)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

2. Микановић, Б., Јоргић, Д. и Партало, Д. (2010). Ставови младих о вриједностима спорта. У зборнику *Култура и образовање – детерминанте друштвеног прогреса*, (347-358). Бања Лука: Филозофски факултет.

У овом чланку теоријски се заснивају вриједности спорта и анализирају се и интерпретирају резултати емпиријског истраживања ставова младих о вриједностима спорта данас. Посебан акценат је дат на вриједностима спорта као феномену васпитања (у) и (за) слободно вријеме. Вриједности спорта су разматране из више релација, а поготово из контекста оних младих који се активно њиме баве, оних који се рекреативно баве и младих који се уопште не баве спортом, односно оних који су активни и пасивни посматрачи спорта. Резултати истраживања су показали да спорт још увијек није довољно транспарентан младима, а поготово у смислу што веће укључености младих, бар рекреативно у спортским активностима. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента

(Члан 19.7; 2 бода)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

3. Микановић, Б. (2011). *Теоријске основе истраживачког рада ученика у савременим дидактичким теоријама*. У *Норма* бр 2/2009, (139-151). Сомбор: Педагошки факултет.

Рад *Теоријске основе истраживачког рада ученика у савременим дидактичким теоријама* је анонимно рецензиран. Аутор полази од констатације да савремене дидактичке теорије доприносе критичком сагледавању поступка теоријског утемељења истраживачког рада ученика. У њима се посебно гледа на позицију учесника наставе. У раду се наглашава да се примјеном истраживачког рада ученик доводи у субјекатску позицију. Такву позицију ученика могуће је објаснити на основу савремених дидактичких теорија, сматра аутор. Савремене дидактичке теорије указују на значај критичког сагледавања свих питања везаних за истраживачки рад ученика, а посебно питања која се односе на његово организовање и дјелотворно планирање. Према овим теоријама,

истраживачки рад ученика представља планиран и посебно организован процес учења, чију суштину чини учење путем откривања, констатује аутор. На основу проучавања савремених дидактичких теорија аутор је идентификовао већи број теоријских поставки које је могуће уградити у теоријске основе истраживачког рада ученика.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

4. Микановић, Б. (2011). Социјална педагогија – научна дисциплина у развоју. У *Радови* бр. 14, (197-214). Бања Лука: Филозофски факултет.

У раду су сагледавају фундаментална питања социјалне педагогије. Након краћег погледа на појаву и развој социјалне педагогије, аутор анализира битне критеријуме њеног конституисања. Теоријски су уобличени појам, предмет, циљ и задаци социјалне педагогије, сагледана њена позиција у односу на педагогију и друге науке. Аутор прецизира да социјална педагогија проучава дио друштвеног васпитања, односно васпитање у заједници и за заједницу. Пракса социјалне педагогије усмјерена је на реализацију већег броја задатака путем васпитних активности у односу на појединца или групе. Основни задатак социјалне педагогије јесте интеграција различитих научних сазнања како би се сваком појединцу или групи омогућило преиспитивање културе свакодневног живота и развијање нових путева интеграције појединца и група у друштвене процесе, сматра аутор. Аутор закључује да је социјална педагогија остварила завидан степен конститутивности, да има научну перспективу и да ће увијек постојати потреба да се подстиче социјална интеграција и спречава ексклузија појединаца и различитих група. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента

(Члан 19.12; 6 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

5. Микановић, Б. (2011). Информално образовање у концепцији цјеложивотног учења. У Зборнику радова *Васпитање за хумане односе проблеми и перспективе*, (564-573). Ниш: Филозофски факултет.

Аутор констатује да информално образовање обухвата различите активности помоћу којих појединац свакодневно прихвата позитивне вриједности из непосредног окружења, развија вјештине и усваја знања. Стога се истиче да се концепт цјеложивотног учења заснива на усклађивању различитих облика учења у свим животним раздобљима. Цјеложивотно учење почива на принципима континуитета и интеграције. Аутор истиче да посебну вриједност у таквом концепту има самоусмјерено учење и наводи да такво учење представља оспособљеност појединца да примјењује различите стратегије учења и да успоставља самоконтролу над процесом учења. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента

(Члан 19.15; 5 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

6. Бранковић, Д. и Микановић, Б. (2011). Еманципаторско васпитање – основ развоја партнерских односа у настави. У *Педагошка стварност* бр. 7-8, (581-595). Нови Сад: Филозофски факултет.

Аутори полазе од констатације да се промјене у образовању почетком овог вијека све више фокусирају на изградњу партнерских односа у настави, као новој педагошкој парадигми. Развој партнерских односа могуће је остваривати еманципаторским васпитањем. Такво васпитање омогућује изградњу нове позиције ученика у настави. Кључни субјект у савременој настави треба да буде ученик и зато је потребна промјена његове садашње позиције. Настава у којој је ученик основни субјект препознаје се по уважавању његовог достојанства, самоостварења и самоактуелизације. Да би се то постигло неопходно је поштовати и аутономију ученика, развијати партнерске комуникацијске и интеракцијске односе. Аутори сматрају да се примјеном нових метода настава може више усмјеравати ка развијању способности учења, способности комуникације, критичког размишљања, демократичности у доношењу одлука и поштивању етичких вриједности. Аутори закључују да критичка анализа савремене педагошке литературе показује да еманципаторско васпитање све више постаје основа развоја партнерских односа у настави, али исто тако да нема потребе за конституисањем еманципаторске педагогије као посебне дисциплине. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента

(Члан 19.12; 6 бодова)

Научна монографија националног значаја

7. Микановић, Б. (2012). *Истраживачки рад ученика – теоријске основе и модели*. Бања Лука: Филозофски факултет.

Научна монографија *Истраживачки рад ученика – теоријске основе и модели* представља допуњен и дјелимично прерађен текст докторске дисертације која је одбрањена 27. 08. 2010. године на Филозофском факултету у Бањој Луци. Монографија садржи резултате студиозног теоријског проучавања, креативна промишљања, конструктивна и апликативна педагошко-иновативна рјешења за савремену васпитно-образовну и наставну праксу. Посебна вриједност је у њеној апликативној вриједности, односно у могућности конципирања и примјени различитих модела истраживачког рада ученика у већем броју наставних предмета. Такође, научна вриједност монографије очитује се и у новом приступу дефинисању теоријских основа и истраживачког рада ученика, те у идентификовању језгра и модела истраживачког рада ученика који могу послужити у конципирању једне конзистентне теорије о истраживачком раду ученика, које за сада у педагошкој науци још нема. Научна вриједност монографије је и у томе што она може представљати ново извориште за научно-истраживачке пројекте и развојно-апликативне програме у педагошким институцијама. Монографију су рецензирала два рецензента.

(Члан 19.3; 10 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

8. Бранковић, Д. и Микановић, Б. (2012). Проблемско-откривајући модел истраживачког рада ученика. У *Иновације у настави*. бр. 1, (22-32). Београд: Учитељски факултет.

У раду се трага за моделом истраживачког рада који може допринијети ефикаснијем оспособљавању ученика за проблемско и откривајуће учење. За развијање таквог учења у васпитно-образовном процесу неопходно је користити поступке учења који ученицима омогућују да самостално рјешавају проблеме и да уче откривајући. Аутори констатују да су такви модели засновани на савременим теоријским схватањима наставе и учења. Резултати проучавања указују на то да је проблемско-откривајући модел истраживачког рада могуће примијенити у различитим облицима и методама учења. Овај модел је примјенљив у двије варијанте: када су познате почетна ситуација и ситуација циља и када су непознате и почетна ситуација и ситуација циља. Аутори закључују да се: примјеном овог модела могу усвајати нова знања, примјењивати постојећа, али и трагати за новим поступцима провјере већ усвојених знања. Проблемско-откривајући модел истраживачког рада ученика још увијек се недовољно примјењује у васпитно-образовном процесу. Основни проблем примјене модела садржан је у недовољној оспособљености наставника за креирање различитих модела учења, а посебно проблемско-откривајућег модела. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента

(Члан 19.12; 6 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

9. Бранковић, Д. и Микановић, Б. (2012). Модели искуственог учења и професионални развој наставника. У *Настава и учење – циљеви, стандарди, исходи*. Ужице: Учитељски факултет.

Аутори констатују да се у фокусу интересовања већег броја педагога последњих година налазе сложени проблеми професионалног развоја наставника. Искуствено учење у педагогији теоријски и емпиријски се конституише као значајан облик усавршавања и професионалног развоја. Након анализирања теоријских упоришта искуственог учења и краћег осврта на компетенције и професионални развој наставника, аутори су представили три изведбена модела искуственог учења. Представљена су схватања према којима је искуствено учење континуиран процес критичке евалуације властитог или туђег искуства које кроз цикличну трансформацију ранијег искуства и интеракције особе и околине омогућава усвајање нових знања. Професионални развој наставника представља цјеложивотни процес у којем је он активни модератор и усмјеривач свог властитог искуства. Критичка анализа показује да је професионални развој наставника могуће унаприједити примјеном модела рефлексивног учења, модела супервизијског учења и модела учења уз стручно вођење (coaching). Посебна вриједност учења и професионалног развоја наставника помоћу ових модела садржана је у изграђивању властите васпитно – образовне праксе и њеног довођења у контекст педагошке теорије. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

10. Микановић, Б. (2012). Циљеви, компетенције и исходи васпитања и образовања у савременој школи. У зборнику *Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности*, (95-104). Јагодина: Педагошки факултет.

Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента. У раду се полази од чињенице да је општи циљ васпитања и образовања у прошлом вијеку различито одређиван. Аутор констатује да је у тим одређењима истицана, често и пренаглашавана, друштвена, а занемаривана персоналистичка димензија циљева васпитања и образовања. Даље се указује на то да су компетенције најчешће везане за конкретан васпитно-образовни програм, док се исходима одређују минимуми компетенција које је потребно постићи усвајањем програма на одређеном нивоу образовања. Аутор сматра да развоју националног идентитета и проевропских вриједности могу доприносити само јасно дефинисани циљеви, дефинисане опште и стручне компетенције, те реално одређени исходи васпитања и образовања. Поред наведеног, истиче се и то да још увијек немамо теоријски осмишљене и практично провјерене циљеве васпитања и образовања који могу одговорити захтјевима нашег времена, означеног као вријеме глобализације и транзиције. Исто тако, постоје и размимоилажења у вези са дефинисањем компетенција и одређивањем очекиваних и жељених исхода васпитања и образовања, сматра аутор. Научна вриједност рада је и у томе што аутор сагледава нека отворена питања у вези са дефинисањем (редефинисањем) општег циља васпитања, у вези са конкретизовањем општих и стручних компетенција, те одређивањем исхода васпитања и образовања. У раду се вјешто критички сагледавају односи између циљева, компетенција и исхода васпитања и образовања, те се посебно указује на значај школе у имплементацији друштвено и интердисциплинарно пројектованих циљева васпитања и образовања.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

11. Микановић, Б. (2012). Иновирање универзитетске наставе у функцији квалитета образовања. У зборнику радова *Васпитање за хумане односе проблеми и перспективе*, (564-573). Ниш: Филозофски факултет.

Образовање ће све више постајати фактор научног, техничког и технолошког напретка човјечанства и због тога многе земље данас трагају за јединственим образовним подручјем. Таквог подручја нема без реформе високошколског образовања, апострофира аутор. Реформу треба усмјерити на промјене у научно-наставном процесу. Веће научне доприносе није могуће остварити без квалитетног образовања. Зато је неопходно стратегију поучавања студената, која доминира у традиционалној универзитетској настави, замијенити стратегијом учења и самоучења. Такве промјене није могуће постићи без иновирања универзитетских предавања и вјџби. Иновирање универзитетске наставе треба развијати на научно верификованим промјенама које доприносе осавремењивању наставног процеса и квалитетном образовању. Постоје могућности за теоријско осмишљавање и практичну примјену различитих иновација у универзитетској настави.

Увођење „културе“ квалитета у високом образовању је неопходност и услов опстанка за сваку високошколску институцију. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

12. Јевтић, Б. и Микановић, Б. (2012). Интеркултуралност у очима наставника – проблеми и перспективе. У зnanственој монографији *Педагогија и култура*, свезак 3., (129-140). Загреб: Хрватско педагогијско друштво.

Живот у мултикултуралном друштву представља раскрсницу више различитих култура које се међусобно преплићу, прожимају, сукобљавају, али не смију угрожавати изворни, културни идентитет личности сваког различитог појединца. У овом раду аутори полазе од племенитих и хуманих претпоставки о интеркултуралном васпитању и образовању, а затим истраживачки доводе у везу увјереност наставника у њихову самокомпетентност и самоефикасност и ставове о интеркултуралности. Показало се да су наставници са вишим нивоом увјерења о самоефикасности, у већој мјери опередијљени за развијање интеркултуралног дијалога. Ова веза је блага, али статистички значајна, што је показала регресиона анализа. Осим тога, факторском анализом, аутори откривају шта су приоритети наставника када је у питању интеркултурално васпитање и образовање. Факторизација мјерних варијабли указује да би требало појачати свијест наставника о племенитим претпоставкама о интеркултуралности, што је добар упут за ново истраживање. Налази истраживања могу послужити за хуманизацију и поспјешивање интеркултуралне осјетљивости. Конкретно, неки занимљиви показатељи о наставницима чији је професионални развој усмјерен према развоју сензибилитета за препознавање механизма интеркултуралног дјеловања, наспрам наставника који се супротстављају, могуће је развити продуктиван дијалог између супротстављених страна, и извести аргументе који могу бити од користи за имплементацију интеркултуралног васпитања и образовања у мултикултуралним заједницама. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

13. Микановић, Б. (2012). Савремена школа у друштву знања. У зборнику *Друштво знања и личност: путеви и странпутице (де)хуманизације*, (111-126). Бања Лука: Филозофски факултет.

Аутор полази од тога да је школа одувјек била динамична васпитно-образовна институција, без обзира што су је вијековима одликовали традиционализам, статични и идеализовани циљеви. Квалитет васпитно-образовног процеса у школи увијек је био кључни критеријум њеног друштвено-педагошког вредновања, сматра аутор. Савременој школи на располагање су стављени системи знања, способности и вриједности, који произилазе из друштвено-историјског, културно-цивилизацијског, научно-технолошког и

етичког подручја. Развој школе у друштву знања представља перманентан процес откривања и истраживања нових стратегија, метода и поступака у процесу васпитања и образовања дјеце и младих. Савремена школа у друштву знања одговорна је за свој развој и идентитет. Под утицајем глобалних и снажних промјена у друштву, школа све више постаје субјект властитог развоја. У друштву знања могу опстати само оне школе које конципирају властите промјене, с циљем помоћи сваком њеном члану у самоодређењу, самообнављању, самопроизвођењу, еманципацији и хуманизацији. Отуда је развој школе уједно и претпоставка развоја сваког појединца у њој. Аутор наглашава да су иновативно-креативне и еманципацијско-хуманистичке парадигме савремене школе императив друштва знања. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 16.17; 2 бода)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

14. Микановић, Б. (2013). Искуствено учење у професионалном развоју педагога. У зборнику радова *Педагог између теорије и праксе*, (171-182). Филозофски факултет Универзитета у Београду.

Брз развој науке, технике и технологије захтијева квалитетно образовање. Због тога се стално трага за ефикасним путевима примјене нових теоријских сазнања у пракси. Кључну улогу у томе, поред наставника, имају и педагози. У новијој педагошкој литератури све чешће се наилази на синтагму професионални развој. Ова синтагма одређује се различитим значењима, почев од изједначавања са иницијалним образовањем педагога, што је погрешно, па све до схватања о томе да се ради о новом концепту професије педагог. Сазнања аутора указују на то да професионалном развоју педагога може допринијети искуствено учење. Такво учење може се развијати примјеном: модела рефлексивног учења, модела супервизијског учења и модела учења уз стручно вођење (*coaching*). Њихова примјена је сигуран пут квалитетног професионалног развоја педагога и његовог оспособљавања за ефикасно професионално вођење других субјеката у васпитно-образовним институцијама, закључује аутор. Због тога циљ примјене искуственог учења треба да буде формирање и развој компетенција за истраживање властите праксе, али и за учење из властитог и туђег искуства. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.17; 2 бода)

Оригинални научни рад у часопису националног значаја

15. Микановић, Б. и Поповић, К. (2013). Неформално насиље у основној школи. У *Педагогија* бр. 1, (79-89). Београд: Форум педагога Србије и Црне Горе. Изворни научни рад, УДК:37.06:364.63(497.6); 316.624-057.874(497.6)

Аутори полазе од сазнања да се у нашим школама најчешће испољава формално насиље. Савремена васпитно-образовна пракса као и педагошка наука, поред формалног, познају и неформално насиље. Такво насиље тешко је препознати и дефинисати.

Неформално насиље често претходи различитим облицима формалног насиља. Аутори су идентификовали заступљеност: гласина, провокација, сегрегације, маргинализације, медијског злостављања и медијског вријеђања. То су уједно и најчешћи облици неформалног насиља у школи. Истраживањем је утврђена повезаност између ставова ученика завршних разреда основне школе о појединим облицима неформалног насиља са школским успјехом и укљученошћу у школске слободне активности. Резултати истраживања могу послужити будућим истраживачима и практичарима за креирање програма превентивног дјеловања у борби против различитих форми насиља у школи и изван ње. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.9; 6 бодова)

Приказ књиге

16. Микановић, Б. (2013). Приказ приручника *Праћење организације, одвијања, унапређивања и евалуација васпитно-образовног процеса* мр Љиљане С. Ракић. У *Директор школе* бр. 2, (165-166).

Садржај приручника обухвата једанаест цјелина, функционално повезаних и логички структурисаних. Ауторка је обрадила сљедеће цјелине: *Инструменти, Дефинисање подручја опсервације (теоријски приступ), Упис у први разред, Социо-образовна обиљежја статуса ученика, Дисциплина ученика, Успјешност ученика на писаним задацима из математике, Планирање и реализације ваннаставних активности, Планирање, реализација и оптерећеност ученика писменим облицима провјере знања, Стручно усавршавање наставника, Реализација програма ВРОЗ-а на часу одјељенске заједнице и Прилози*. Приручник је настао као резултат преданог и професионалног приступа ауторке у раду са ученицима, наставницима, родитељима и осталим субјектима у основној школи, а све са циљем да се праћење организације, реализације, унапређивања и евалуације васпитнообразовног процеса олакша. Приручник има широку намјену, практичарима може послужити у евидентирању релевантних података о васпитно-образовном процесу, а може послужити и као модел за израду властитих образаца. Приручник је драгоцен и за све који се сада оспособљавају за педагошки рад у различитим васпитно-образовним институцијама. Циљ приручника није само олакшавање административне функције педагога, психолога, социјалних радника и директора, али и наставника, већ он истински указује на важност преданог педагошког рада у различитим активностима и процесима са ученицима и наставницима, а све са циљем да се запостављена област педагошког дијагностиковања олакша и унаприједи. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.43; 1 бод)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

17. Микановић, Б. (2013). Хуманистичко развојне парадигме универзитетског образовања. У зборнику *Хуманизација универзитета*, (52-65). Ниш: Филозофски факултет.

Тежиште расправе у раду аутор усмјерава ка расвјетљавању комплексног питања хуманистичко-развојних парадигми универзитетског образовања. Аутор полази од констатације да је Болоњском декларацијом у Европи отворен процес цјеловитих реформи универзитета. Достигнути ниво развоја универзитетског образовања на нашим просторима више је препознатљив по организационо-системским а мање по структурним промјенама. Прихватање различитих образовних концепата, комерцијализација образовања, занемаривање хуманистичких аспеката универзитетског образовања, неуважавање потреба студената, најчешћи су разлози због којих изостају већи резултати. Свему томе доприносе неквалитетни програми универзитетског образовања. Програме је потребно тако операционализовати да они више задовољавају потребе студената. Томе могу допринијети програми који се темеље на хуманистичко-развојним парадигмама универзитетског образовања. Они треба да имају различите нивое, који омогућавају индивидуализацију и диференцијацију, који полазе од специфичних потреба и интересовања студената. Хуманистичко-развојни приступ подразумева холистички приступ развоју цјеловите личности. Томе доприносе различите стратегије које подразумевају активне улоге студената, високу аутономност и које доприносе развоју различитих компетенција студената. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Оригинални научни рад у часопису националног значаја

18. Микановић, Б. (2013). Вриједносне оријентације ученика основне школе у слободном времену. У *Синтезе* 4 (53–69). Крушевац: Висока школа струковних студија за васпитаче.

Аутор полази од констатације да човјек данашњице слободно вријеме осмишљава примјеном различитих активности које препознајемо по вриједносним приоритетима. Проучавајући релевантну научну литературу, аутор је дошао до сазнања да се вриједности могу „преносити“, да између различитих вриједности постоји хијерархијски однос, да нове вриједности замјењују претходне, те да вриједности могу имати прогностичку снагу. Због тога се аутор у раду одлучује за емпиријско истраживање процјена и идентификацију ставова ученика основне школе о вриједносним оријентацијама у слободном времену. За потребе истраживања кориштен је самостално конструисан скалер с 36 тврдњи ($p=0,82$). Инструмент је примијењен на узорку од 126 ученика основне школе. Резултати истраживања показују да ученици у слободном времену преферирају различите вриједносне оријентације, да усмјереност ка неким вриједносним оријентацијама зависи од разреда, пола, успјеха и нивоа образовања родитеља, те да у погледу фактора који утичу на провођење слободног времена разлике постоје само у односу на пол ученика. Примјена различитих активности и утицај различитих фактора у слободном времену сигуран су пут развоја различитих вриједносних оријентација, закључује аутор. Због свега тога васпитање ученика основне школе у слободном времену и за слободно вријеме треба базирати на различитим вриједносним оријентацијама. Аутор наводи и то да су све констатације, осим што имају значајне импликације за педагогију слободног времена, битне и за цјелокупно васпитање и развој личности. Рад је анонимно рецензиран од стране

два рецензента.

(Члан 19.9; 6 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

19. Микановић, Б. (2013). Медијска култура ученика основне школе. У *Технологија, информатика и образовање – Стање и проблеми, циљеви и могућности, промјене и перспективе*, (781-797). Бања Лука: Филозофски факултет.

Аутор наглашава да се у педагошкој науци све чешће пише и говори о медијском васпитању. Томе је допринио убрзан научни, технички и технолошки развој. Учење, живот и рад савременог човјека не могу се замислити без медија. Утицају савремених медија посебно су изложена дјеца и млади. Циљ овог рада је да се утврде процјене и ставови ученика основне школе о медијској култури. Резултати истраживања показују да ученици највише користе Интернет (57,4% испитаника), да су испитаници мушког пола медијски „писменији“ од испитаника женског пола, да су ученици деветог разреда медијски „писменији“ од ученика петог разреда, да је лажно представљање путем Интернета доживјело 31,9% испитаника и да се интересовање ученика за медијске садржаје разликује с обзиром на пол и школски успјех ученика. Разлике у ставовима ученика о медијској култури статистички су значајне на нивоу 0,01 с обзиром на пол и узраст. Аутор закључује да није једноставно набројати и предвидјети које ће све вриједности у будућности покренути медији и каква ће њихова улога бити у васпитању. Без познавања медијске културе није могуће открити научне истине о процесу васпитања у контексту (мулти)медијског окружења. Медијска култура у васпитању представља вриједност коју треба да прихвате сви субјекти васпитања и посебно да је користе на педагошки прихватљив начин. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

20. Микановић, Б. и Партало, Д. (2013). Слободно вријеме и факултетске обавезе студената. У зборнику *Вриједности и противурјечја друштвене стварности*, стр. 165–178. Бања Лука: Филозофски факултет.

Аутори полазе од констатације да је слободно вријеме студената одређено различитим активностима које су доминантно детерминисане њиховим личним преференцијама и интересовањима. Слобода избора садржаја слободног времена студената у вези је с обимом и садржајем њихових обавеза. Противрјечности између слободног времена и обавеза студената могуће је превазићи подстицањем искуственог учења, самоактивизацијом студената, те на основу доживљаја властите вриједности и унутрашње мотивације. У емпиријском дијелу истраживања поступком мултипле регресионе анализе идентификован је и интерпретиран однос између пет врста активности у слободном времену (зависна варијабла) и 12 обавеза студената у процесу студирања (независна варијабла). Узорком је обухваћено 212 студената Филозофског факултета у

Бањој Луци. На основу добијених резултата аутори закључују да између слободног времена и факултетских обавеза студената постоје одређене противрјечности. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.17; 2 бода)

Оригинални научни рад у часопису националног значаја

21. Бранковић, Д., Микановић, Б. и Партало, Д. (2013). Примјена таксономије васпитно-образовних циљева у анализи садржаја уџбеника природе и друштва. У *Учитељ бр. 4*. (539-551). Београд: Друштво учитеља Србије.

У раду се констатује да се таксономија васпитно-образовних циљева као теоријска концепција све више примјењује у дефинисању циљева и исхода учења и поучавања, те планирању, програмирању и вредновању различитих аспеката наставе. Аутори истичу да хијерархијска поставка циљева омогућава наставницима да прилагоде захтјеве у настави различитим категоријама ученика. Поред критичке анализе „старе“ и ревидиране верзије Блумове таксономије, у раду се указује и на могућности и методолошке поступке примјене таксономије у анализи садржаја уџбеника природе и друштва. Аутори су у раду представили уобичајене методолошке поступке истраживачке технике анализа садржаја (дефинисање предмета анализе, одабир извора, израда кодекса, дефинисање јединица анализе и др). Поједине категорије и поткатогије когнитивног, афективног и психомоторног подручја дефинисане су као јединице анализе текстуалних и сликовних садржаја учења у уџбеницима природе и друштва. Иако је истраживање уџбеника комплексна научна активност, смисао анализе садржаја уџбеника представљене у овом раду огледа се у томе да наставник у процесу анализе критички вреднује препознате категорије и поткатогије сва три подручја Блумове таксономије, а затим креира и осмисли нове активности ученика у настави. У свим тим активностима наставницима је потребна стручна подршка и обука. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.9; 6 бодова)

Уводно предавање по позиву на научном скупу националног значаја, штампано у цјелини

22. Микановић, Б. (2014). Квалитет основног васпитања и образовања. У Д. Бранковић, З. Марјановић, Т. Прибишев Белеслин, Б. Микановић и Ј. Бојић – *Квалитет васпитно-образовног рада (73-91)*, *Зборник I*. Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

Рад се бави анализом квалитета основног (базичног) васпитања и образовања. Полази се од тога да научни, техничко-технолошки напредак и процес глобализације захтијевају убрзане промјене у цјелокупном друштву. Аутор констатује да су се педагошка наука, основна школа и васпитање нашли пред новим изазовима да својим улогама дају допринос квалитетнијим промјенама. Аутор истиче да квалитет основног

васпитања и образовања за педагошку науку представља сложено теоријско-методолошко питање. У фокусу рада аутор ставља улогу субјеката и чинилаца који могу допринијети повећању квалитета васпитања и образовања у основној школи. Квалитет васпитања и образовања у основној школи аутор повезује са конкретним друштвом и констатује да расправљати о школи и њеном квалитету, у одређеном смислу, значи расправљати и о квалитету друштва. Такође, аутор сматра да је апсурд захтијевати тотални квалитет васпитања и образовања у основној школи, просто због тога што се и наше транзицијско друштво грчевито бори за освајање минималних стандарда квалитета у подручју друштвених односа, рада и учења, а који су у развијеним друштвима одавно превазиђени, сматра аутор. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.14; 6 бодова)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја

23. Микановић, Б. (2014). Исходи учења и стандарди знања у основном образовању. У *Иновације* бр. 1, (22-32). Београд: Учитељски факултет.

У раду се констатује да се у актуелним образовним политикама на нашим просторима исходима учења и стандардима знања придаје велики значај као средству за унапређивање квалитета основног образовања. Аутор прецизира да се исходима учења исказује шта ученик треба да зна, а стандардима се дефинишу нивои на којима одређени исход може бити остварен (основни, средњи, напредни). Аутор поставља циљ да се прикажу могућност и предности примјене Блумове таксономије у изради исхода учења и њиховој операционализацији посредством стандарда знања. С наведеним циљем у раду је извршена теоријско-концептуална анализа релевантне литературе и истраживачких налаза. Резултати анализе указују на низ пожељних ефеката које образовање усмјеравано дефинисаним исходима и стандардима постигнућа испољава. Исходи учења омогућавају конкретизовање активности ученика и наставника, боље праћење процеса учења, израду стандарда знања, а на основу свега тога и објективније вредновање постигнућа ученика. Стога аутор препоручује већу посвећеност теоретичара и креатора образовних политика добро утемељеној изради исхода учења и креирању различитих стандарда постигнућа као средства унапређења ефеката наставе и процеса учења. Примјена Блумове таксономије као теоријско-концептуалног оквира за израду исхода учења и стандарда постигнућа може бити веома продуктивна, сматра аутор. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.12; 6 бодова)

Оригинални научни рад у часопису националног значаја

24. Зечевић, И., Микановић, Б., Хаџић, А. и Дробац, М. (2014). Знања и вјештине у наставним програмима за млађи школски узраст. У *Иновације* бр. 2, (84-94). Београд: учитељски факултет.

Аутори су у раду анализирали наставне програме неколико предмета у нижим

разредима основне школе у Републици Српској. У анализи је кориштена Блумова таксономија (когнитивно и психомоторно подручје) и SMART систем вредновања исхода учења. Обухваћена су три предметна подручја (*Моја околина, Говор, изражавање, стварање и Ритмика, спорт, музика*) у првом разреду, десет предмета (Српски језик, Математика, Природа и друштво, итд.) и Васпитни рад с одјељенском заједницом, који се изучавају од другог до петог разреда. Циљ анализе је био да се утврде која знања и вјештине стичу ученици у нижим разредима основне школе. Овај циљ су аутори постигли утврђивањем адекватности исхода учења на основу горе наведених критерија, нивоа знања и вјештина која се њима захтијевају, те на основу процјене колико се сваком наставном јединицом захтијева знања од ученика и да ли постоји тренд повећања захтјева приликом преласка из једног у други разред. Резултати анализе показују да се од ученика највише траже најнижи нивои досјећања и схватања (у просјеку 60% исхода је на овом нивоу), а од виших нивоа само примјена (око 15%). Тај однос варира од предмета до предмета. Када је ријеч о вјештинама, оне се задржавају на нивоу прецизације, што је за овај узраст задовољавајуће. Тренд раста захтјева према ученику, кроз исходе учења, није примијећен, јер се из разреда у разред исходи учења задржавају на истом нивоу. То значи да се не ради довољно на повећању квалитета, него више на повећању квантитета знања. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.9; 4,5 бодова)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

25. Микановић, Б. (2014). Актуелност идеја Бранка Ракића о дисциплини. У зборнику *Живот и дјело Бранка Ракића*, (331 – 342). Бања Лука: Филозофски факултет.

У раду се констатује да је дисциплину лакше препознати и описати него дефинисати. Стога аутор указује на чињеницу да су њену сложеност и важност проучавали филозофи, социолози, психолози, правници и економисти. Интересовање за проучавање дисциплине није мимоишло ни педагоге. Аутор истиче да Бранко Ракић спада у ред оних педагога који су се успјешно бавили општим, посебним и практичним (појединачним) педагошким питањима. У његовим схватањима процеса и динамизама васпитног дјеловања дисциплина је разматрана као битно педагошко питање. Рад има за циљ да се прикажу Ракићеве идеје о дисциплини и да се њихова актуелност сагледа у свјетлу савременог васпитања данас. Аутор проналази да је на основу компаративног увида о дисциплини у САД-у, Великој Британији и дјелима Антона Семјоновича Макаренка, Ракић дао цјеловит педагошки поглед на дисциплину у школском, породичном и друштвеном (моралном) васпитању. Дисциплина је инструмент социјализације, самонадзора, комуникације, она има мотивациону вриједност, она рационализује организовање и реализацију васпитно-образовног процеса. Ракић је био заговорник васпитања које подстиче, отуда дисциплина која се испољава у таквом васпитању битно се разликује од дисциплине која се испољава у васпитању које прописује, констатује аутор. Даље се закључује да дисциплина мијења своје облике, механизме, средства и услове, али њена сврха у васпитању је увијек иста. Ракићева схватања дисциплине актуелна су у савременој педагошкој науци. Његова схватања дисциплине представљају плодно извориште за унапређивање школског васпитања,

развијање заједничких интереса, интегрисање васпитног процеса и за развој самосвјесне дисциплине. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.17; 2 бода)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

26. Микановић, Б. (2014). Концептуализација васпитања и образовања у процесу глобализације. У *Савремене парадигме у науци и научној фантастици* бр. 3, (385-397). Ниш: Филозофски факултет.

Аутор сматра да је васпитање стално у процесу трансформације. То је резултирало појавом различитих развојних облика васпитања: спонтано, интенционално, масовно и медијско. Нови облик васпитања никада у потпуности не замјењује претходни, напротив, шта више, сви облици васпитања су увијек присутни, међусобно се преплићу и условљавају. Увијек је развој друштва детерминисао и развој васпитања. Сви развојни облици васпитања до сада више су били друштвено, а мање персоналистички детерминисани. У фокусу овог рада аутор ставља питање потребе и могућности нове концептуализације васпитања и образовања у процесу глобализације. Циљ глобализације је међународно повезивање. Развоја таквог глобалног друштва нема без ефикасног васпитања и образовања. Ефикасно васпитање и образовање убрзава процес глобализације и доприноси развоју учећег друштва. Процес васпитања и образовања мора се усмјерити на изградњу друштва које учи и друштва у којем је знање вриједност и ресурс развоја свих његових аспеката. Вриједност глобалног свјетског друштва ће бити препозната по томе колико се смањују противрјечности између потреба за учењем, радом и заједничким живљењем. Развоју таквог друштва посебно доприноси интеркултурално васпитање и образовање, сматра аутор. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

27. Микановић, Б. (2014). Циљеви и исходи физичког васпитања у основној школи. У *Физичка култура и модерно друштво*, (211-222). Јагодина: Педагошки факултет.

У раду се наводи да је значај развоја физичких црта личности истицан још у античком периоду. У педагошкој науци готово да и нема класификације основних компоненти васпитања у којој није наведено физичко васпитање као посебна компонента васпитања, констатује аутор. Битно друштвено и педагошко питање представљају: циљ, задаци и исходи физичког васпитања. У педагошкој теорији и пракси нема потпуне усаглашености у вези с овим питањем. Проблем је изражен и због тумачења физичког васпитања у ширем и ужем значењу. Према ширем схватању, физичко васпитање се третира као једно од основних подручја васпитања, док се у ужем смислу физичко васпитање тумачи као дио физичке културе. У овом раду аутор се бави анализом садржаја предмета Физичко васпитање у НПП-у за основну школу у Републици Српској. Циљ анализе је да се идентификују недостаци у вези са дефинисањем циљева,

конкретизовањем задатака и формулисањем исхода, те да се идентификују исходи према категоријама психомоторног подручја Блумове таксономије. Резултати анализе показују да дефинисању циљева наставе физичког васпитања није посвећена већа пажња, да се исти циљеви и задаци од разреда до разреда углавном понављају, те да је највећи број формулисаних исхода на нивоу прецизације, што је у друштвеном и педагошко-психолошком смислу прихватљиво. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.15; 5 бодова)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

28. Микановић, Б. (2014). Медији и њихов допринос насиљу и злостављању младих. У *Насиље и злостављање младих*, (63-76). Бања Лука: Филозофски факултет.

Рад се бави анализом доприноса медија насиљу и злостављању младих. Без њихове употребе, живот, рад и учење савременог човјека су незамисливи. Поред тог позитивног доприноса, употреба различитих медија се злоупотребљава и медијско насиље и злостављање је из дана у дан у сталном порасту. Након дефинисања појма медија, приказана је њихова класификација с обзиром на два критеријума: начин перцепције медијски посредованих порука и на облик комуникацијске праксе. Након тога, указано је на обиљежја медијског насиља и злостављања. Аутор констатује да медији у погледу насиља и злостављања младих остварују различите утицаје. Сви медији, у већој или мањој мјери, доприносе насиљу и злостављању младих. Са највећим утицајем издвајају се телевизија и интернет. Посљедице којима доприноси медијско насиље и злостављање младих су бројне. Медији недовољно поштују комуникацијска права дјете и младих. У раду се указује на значај медијске писмености и на значај поштовања комуникацијских правила, с циљем превентивног дјеловања и смањивања медијског насиља и злостављања. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.17; 2 бода)

Оригинални научни рад у часопису националног значаја

29. Микановић, Б. и Панзаловић, С. (2014). Културне активности у слободном времену ученика разредне наставе. У *Синтезе* 6 (59-74). Крушевац: Висока школа струковних студија за васпитаче.

Аутори констатују да је култура стваралачки израз човјека којим он преобликује свијет и оплемењује га властитом активношћу и тако ствара нове културне вриједности. Човјек може створити културни продукт само када је слободан и способан да се изражава. Савремени човјек у слободно вријеме може инкорпорирати различите културне активности. Оне су посебно битне када су у питању дјеча и млади, било да се ради о њиховом кориштењу у институционалном васпитању или у слободном времену. Аутори су се определијелили за емпиријско истраживање процјена и ставова ученика о културним активностима у слободном времену. Узорком истраживања обухваћено је 233 ученика петих разреда. Резултати истраживања показују да се ученици петих разреда у слободном

времену: баве различитим културним активностима, да ученици који живе у градским срединама више посјеђују културне догађаје, да ученици у оквиру ваннаставних активности имају прилику да се укључе у секције које покривају културно-умјетничко подручје, да наступају у културно-умјетничким друштвима, да се баве стваралаштвом, да се културне активности користе на различитим нивоима (конзумирање, партиципација и стваралаштво), те да се ставови ученика о утицају родитеља и наставника на избор културних активности у слободном времену не разликују статистички значајно у односу на пол ученика, мјесто становања и школски успјех. Културне активности су присутне у слободном времену ученика разредне наставе. Због тога њихову вриједност треба усмјерити на то да васпитање у школи и васпитање у слободном времену више буду комплементарни процеси. Рад је анонимно рецензиран од стране два рецензента.

(Члан 19.9; 6 бодова)

Научна књига националног значаја

30. Микановић, Б. и Јевтић, Б. (2015). *Педагогија – основна знања о васпитању*. Лакташи: Графомарк.

Рукопис новог уџбеника под насловом *Педагогија – основна знања о васпитању* представља наставак научне али и педагошке дјелатности аутора. *Педагогија*, уџбеник намијењен првенствено студентима, покушај је једног другачијег промишљања педагошке науке: њених појмова, категорија, концепција, циљева, теорија, научних дисциплина као и низа других феномена уско везаних за васпитање и образовање. Овај, по много чему другачији уџбеник од досадашњих, утемељује педагогију као цјеловиту научну концепцију која херменеутички и критички развија педагошке теорије али и научноистраживачке праксе. Аутори из угла интерпретативне парадигме, а на претпоставкама развојно-хуманистичке теорије, разматрају основна, а тиме и најважнија питања педагошке науке. Међутим, они их у својим промишљањима надилазе јер њихове рефлексије иду даље и пониру у проблематику интеркултурног васпитања, социјалне педагогије, еколошког васпитања, васпитања у слободном времену и савремених токова у педагогији данас, чиме апострофирају и проблематику потребних промјена на свим нивоима система васпитања и образовања. При томе, они јасно експлицирају све видљиве путоказе европских образовних димензија, као и усмјерења нове парадигме у образовању. Оно што представља праву вриједност овог уџбеника јесте иновативан приступ педагошким чињеницама базиран на потреби за идентификовањем суштине мултиетничког и мултикултуралног друштва. У поглављима о интеркултуралности, партнерству и комуникацији у оквиру педагошких сазнања али и цјелокупном васпитно-образовном систему аутори указују на важност препознавања различитости (без обзира о којој различитости је ријеч) као предностима и богатству, што је одлика зрелог и савременог друштва и демократски васпитаног човјека. Без сумње, аутори универзитетског уџбеника *Педагогија – основна знања о васпитању* су се потрудили да обједине добар дио педагошких сазнања која су битна за студенте педагогије, студенте учитељског факултета као и за студенте других наставничких факултета. Садржај уџбеника даје добре смјернице за даље професионално усавршавање студената чиме је његова намјена богатија. Веома пажљиво је извршен избор дидактичких тема са којима би

требало упознати студенте педагогије, психологије и наставничких факултета. Осим већ поменутих дефиниција дидактике и темељних дидактичких појмова, аутори су обрадили и основне дидактичке принципе и правила истичући важност појединих општих смјерница које наставницима могу помоћи у свим етапама наставног процеса. Такође, обрађени су и наставни системи попут разредно-предметно-часовног система као и система проблемске наставе, егземпларне наставе и др. Аутори су се оградиле да би бављење сваким од наведених система захтијевало много више времена и простора („један посебан уџбеник“). Циљ овог потпоглавља заправо је указивање на широке могућности које ови системи, дидактичко-теоријски утемељени и практично већ испробани, дају наставницима у процесу наставе, било самостално примијењени или у различитим комбинацијама. Такве могућности наставницима дају и облици наставног рада, засновани на различитим односима наставника и ученика и ученика међусобно; затим, наставне стратегије (васпитне и образовне), методе наставног рада, етапе наставног процеса. Наведене структурне елементе наставног процеса аутори су обрадили у мјери потребној за разумијевање његове комплексности и полифакторске условљености, отварајући простор студентима за размишљање и креативност при процјени о могућностима примјене наведених елемената наставног процеса и њиховог међусобног „укрштања“. Квалитет уџбеника је гаранција да ће он на нашим просторима широко бити прихваћен од стране и научне и стручне јавности, не само у наредним годинама, већ и деценијама, просто из разлога што други аутори ријетко приступају стварању педагошке литературе ове врсте. Књигу су рецензирала три рецензента.

(Члан 19.6; 8 бодова)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

31. Микановић, Б. (2010). Информално образовање у концепцији цјеложивотног учења. У књизи резимеа *Васпитање за хумане односе – проблеми и перспективе*. Ниш: Филозофски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

32. Микановић, Б. (2011). Циљеви, компетенције и исходи васпитања и образовања у савременој школи. У зборнику резимеа *Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности*. Јагодина: Педагошки факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

33. Микановић, Б. (2011). Иновирање универзитетске наставе у функцији квалитета образовања. У зборнику радова *Наука и савремени универзитет*. Ниш: Филозофски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

34. Микановић, Б. (2012). Хуманистичко развојне парадигме универзитетског образовања. У књизи сажетака *Наука и савремени универзитет 2*. Ниш: Филозофски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

35. Микановић, Б. (2013). Концептуализација васпитања и образовања у процесу глобализације. У књизи сажетака *Наука и савремени универзитет 3*. Ниш: Филозофски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

36. Микановић, Б. (2014). Циљеви и исходи физичког васпитања у основној школи. У зборнику сажетака *Физичка култура и модерно друштво*. Јагодина: Педагошки факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

37. Микановић, Б. (2013). Исходи учења и стандарди знања у основном образовању. У резимеима *Ка квалитетном базичном образовању и васпитању – стандарди и ефекти*. Београд: Учитељски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

38. Зечевић, И., Микановић, Б., Хацић, А. и Дробац, М. (2013). Знања и вјештине у наставним програмима за млађи школски узраст. У резимеима *Ка квалитетном базичном образовању и васпитању – стандарди и ефекти*. Београд: Учитељски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу међународног значаја, штампан у зборнику извода радова

39. Микановић, Б. (2013). Медијска култура ученика основне школе. У резимеима *Технологија, информатика и образовање – Стање и проблеми, циљеви и могућности, промјене и перспективе*. Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.16; 3 бода)

Научни рад на скупу националног значаја, штампан у зборнику извода радова

40. Микановић, Б. (2014). Критичко мишљење ученика утемељено на исходима учења. У зборнику *Критичко мишљење – фактор развоја науке и друштва*, (165-178). Бања Лука: Филозофски факултет.

(Члан 19.18; 1 бод)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 235,5

г) Образовна дјелатност кандидата:

Образовна дјелатност прије последњег избора/реизбора

Наставни рад

Кандидат је изводио вјежбе на сљедћим предметима:

1. На Филозофском факултету у Бањој Луци:
  - а) *Студијски програм педагогије – Први циклус студија*: Основи педагогије (1. семестар, обавезни предмет), Теорије васпитања (2. семестар, обавезни предмет), Породична педагогија (3. семестар, обавезни предмет), Унапређивање породичног васпитања (4. семестар, обавезни предмет), Педагогија слободног времена (7. семестар, обавезни предмет);
  - б) *Студијски програм предшколског васпитања – Први циклус студија*: Основи педагогије (1. семестар, обавезни предмет) и Теорије васпитања (2. семестар, обавезни предмет);
  - в) *Студијски програм разредне наставе – Први циклус студија*: Увод у педагогију (1. семестар, обавезни предмет), Општа педагогија (2. семестар, обавезни предмет);
  - г) *Студијски програм психологије – Први циклус*: Педагогија (5. семестар, обавезни предмет);
2. На Филолошком факултету у Бањој Луци:
  - а) *Студијски програм српског језика и књижевности – Први циклус студија*: Педагогија (7. семестар, обавезни предмет);

Образовна дјелатност послје последњег избора/реизбора

Квалитет образовне дјелатности на Универзитету

Према анкетама студената о квалитету наставе у љетњем семестру академске 2012/2013. кандидат је оцијењен оцјеном изврсно. И у осталим вредновањима кандидат је оцијењен изузетно високим оцјенама.

Предмети: Општа педагогија – 4,48; Теорије васпитања – 4,84; Педагогија слободног времена – 4,88

(Члан 25; 10 бодова)

Наставни рад

Кандидат је био ангажован на сљедћим предметима:

1. На Филозофском факултету у Бањој Луци:
  - б) *Студијски програм педагогије – Први циклус студија*: Породична педагогија (3. семестар, обавезни предмет), Унапређивање породичног васпитања (4. семестар, обавезни предмет), Педагогија слободног времена (7. семестар,

- обавезни предмет);
- б) *Студијски програм педагогије – Други циклус студија*: Домска педагогија (9. семестар, изборни предмет) и Медијска педагогија (10. семестар, изборни предмет).
  - в) *Студијски програм предшколског васпитања – Први циклус студија*: Основи педагогије (1. семестар, обавезни предмет), Теорије васпитања (2. семестар, обавезни предмет), Педагогија слободног времена (1. семестар, изборни предмет);
  - г) *Студијски програм разредне наставе – Први циклус студија*: Увод у педагогију (1. семестар, обавезни предмет), Општа педагогија (2. семестар, обавезни предмет), Педагогија слободног времена (7. семестар, изборни предмет);
  - д) *Студијски програм историје – Први циклус*: Педагогија (7. семестар, обавезни предмет);
  - ђ) *Студијски програм психологије – Први циклус*: Основи педагогије и дидактика (6. семестар, обавезни предмет);
2. На Филозофском факултету у Нишу:
- а) *Студијски програм педагогије – Први циклус студија*: Социјална педагогија (3. семестар, обавезни предмет), Настава грађанског васпитања (4. семестар, обавезни предмет), Мултимедијални системи у образовању (7. семестар, обавезни предмет);
  - б) *Студијски програм педагогије – Други циклус студија*: Педагогија слободног времена (10. семестар, изборни предмет).
3. На Филолошком факултету у Бањој Луци:
- а) *Студијски програм њемачког језика и књижевности – Први циклус*: Дидактика (8. семестар, изборни предмет).

Гостујући професор на универзитетима у државама насталим на тлу бивше СФРЈ (ангажман у трајању од најмање једног семестра)

Гостујући професор на Филозофском факултету Универзитета у Нишу у континуитету од љетњег семестра 2011. године – укупно цијелих 9 семестара:

(Члан 21.6; 9*5=45 бодова)

Менторство кандидата за степен другог циклуса

Кандидат је био ментар за израду мастер радова на:

1. Филозофском факултету у Нишу – Депарتمان за педагогију, осам кандидата: Јелена Татић (15.05.2013), Гордана Петровић (15.05.2013), Милена Делибашић (16.05.2013), Маја Миладиновић (27.06.2013), Марија Перишић (28.06.2013), Милена Стојановић (22.10.2013), Јелена Здравковић (28.11.2013) и Марија Стојиљковић (27.05.2014).
2. Филозофском факултету у Бањој Луци – Учитељски студиј, један кандидат: Славојка Панзаловић (09.02.2013).

(Члан 21.13; 9*4=36 бодова)

Члан комисије за одбрану рада другог циклуса

Чланство у Комисијама за оцјену подобности кандидата и теме, те писање извјештаја за оцјену и одбрану магистарског-мастер рада на:

1. Филозофском факултету у Нишу – Департман за педагогију, 17 кандидата: Јелена Татић (15.05.2013), Гордана Петровић (15.05.2013), Милена Делибашић (16.05.2013), Маја Миладиновић (27.06.2013), Марија Перишић (28.06.2013), Милена Стојановић (22.10.2013), Јелена Здравковић (28.11.2013) и Марија Стојиљковић (27.05.2014). Соња Спасић (09.07.2012), Сузана Васић (15.11.2012), Мариола Ђорђевић (27.06.2013), Татјана Савић (29.03.2013), Јелена Стојиљковић (22.10.2013), Данијела Стојиљковић (26.03.2014), Ивана Татић (25.06.2014), Миљана Костић (29.10.2014) и Стевана Бранковић (29.10.2014).
2. Филозофском факултету у Бањој Луци – Учитељски студиј, три кандидат: Милана Василић (15.02.2012), Славојка Панзаловић (09.02.2013) и Драгана Бундало (13.07.2015).

(Члан 21.14; 20*2=40 бодова)

Менторство кандидата за завршни рад првог циклуса

Кандидат је у научној области Општа педагогија менторисао:

- а) На студијском програму разредне наставе **119 кандидата**;
- б) На студисјком програму педагогије **35 кандидата** и
- в) На студисјком програму предшколског васпитања **42 кандидата**.

(Члан 21.18; 196 бодова)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 317

д) Стручна дјелатност кандидата:

Стручна дјелатност кандидата прије последњег избора/реизбора

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом)

1. Микановић, Б. (2004). Ефикасност допунске наставе математике у четвртој разреду основне школе. У *Наша школа*, бр. 1-2 (123-139). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 22.4; 2 бода)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом)

2. Микановић, Б., Радевић, Р. (2005). Потреба и могућност унапређења рада стручних актива. У *Наша школа*, бр. 3-4, (111-127), истраживања (УДК: 373.3/4). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 22.4; 2 бода)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом)

3. Микановић, Б. (2007). Мишљења учитеља о задацима на којима раде ученици разредне наставе. У *Наша школа*, бр. 1-2 (69-86), истраживања (УДК: 371.3). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 22.4; 2 бода)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом)

4. Микановић, Б. (2007). *Учење рјешавањем истраживачких задатака у функцији унапређивања самосталног и истраживачког рада ученика*. У *Наша школа*, бр. 3-4 (83-103), истраживања (УДК: 37.041). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 22.4; 2 бода)

Стручни рад у часопису националног значаја (с рецензијом)

5. Микановић, Б., Јовић, Љ., Дрљић, С., Цицковић, Ј., Шијачић, Н. (2008). *Модели истраживачких задатака у настави српског језика и познавања природе*. У *Наша школа*, бр. 1-2 (173-186), истраживања (УДК: 371.3). Бања Лука: Друштво педагога Републике Српске.

(Члан 22.4; 2 бода)

Стручна дјелатност кандидата (послије последњег избора/реизбора)

Стручна књига издата од домаћег издавача

Душанић, С., Микановић, Б., Љубоја, О., Мандић Ђокић, Т., Курузовић, Н. и Вујановић, Б. (2014). *Приручник за дадиље и родитеље*. Бања Лука: Приме комуникационс.

(Члан 22.12; 0,5 бодова)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Прва зимска школа педагога*, тема *Савјетодавни педагошки рад*; Јахорина – хотел Бистрица фебруар 2010. године.

(Члан 22.2; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Прва љетња школа учитеља*, тема *Унапређивање васпитно-образовног рада у комбинованим одјељењима*, август 2010. године.

(Члан 22.12; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Друга зимска школа педагога*, тема *Аналитичко-студијски и истраживачки рад у васпитно-образовном процесу*; Јахорина – хотел Бистрица, од 18-20. 02. 2011. године.

(Члан 22.12; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Трећа зимска школа педагога*, тема *Васпитна функција савремене породице и њена сарадња са педагошким установама*; Јахорина – хотел Бистрица, фебруар 2012. године.

(Члан 22.12; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Четврта зимска школа педагога*, тема *Вредновање процеса и исхода васпитања и образовања*; Јахорина – хотел Бистрица, 01.-03.03. 2013. године.

(Члан 22.12; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији програма *Пета зимска школа педагога*, тема *Развој професионалних компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника*; Јахорина – хотел Бистрица, 27.02.01.03.2014. године.

(Члан 22.12; 1 бод)

Реализовани национални стручни пројекти у свјетлу сарадника на пројекту

Учешће у реализацији Симпозијума *Хуманистичко и еманципаторско васпитање*. Филозофски факултет Бања Лука, 17.09.2014. године

(Члан 22.12; 1 бод)

Остале професионалне активности на Универзитету и ван Универзитета

Члан Комисије за лиценцирање Другог циклуса студија на студијском програму Предшколско васпитање на Педагошком факултету Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву (2013. година)

(Члан 22.22; 2 бод)

Члан Комисије за израду Елабората о оправданости извођења другог циклуса на Студијском програму педагогије – Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци.

(Члан 22.22; 2 бод)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 21,5

УКУПАН БРОЈ БОДОВА:	584
Научно/умјетничка дјелатност кандидата	235,5
Образовна дјелатност кандидата	317
Стручна дјелатност кандидата	21,5
Вредновање наставних способности	10

III. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

На објављени конкурс за избор наставника за ужу научну област Општа педагогија Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци пријавио се један кандидат, доцент др Бране Р. Микановић. Увидом у документацију Комисија је констатовала да је кандидат доставио све неопходне документе предвиђене Конкурсом и да испуњава опште и посебне услове предвиђене конкурсом, *Законом о високом образовању Републике Српске, Статутом Универзитета у Бањој Луци* и дала је детаљну оцјену референци пријављеног кандидата, поштјући *Правилник о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци*.

На основу увида у научну, образовну и стручну дјелатност доц. др Бране Р. Микановића, као и на основу анализе сва три аспекта његовог рада, **Комисија предлаже Настано-научном вијећу Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци и Сенату Универзитета у Бањој Луци да се доц. др Бране Р. Микановић изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија.**

У Бањој Луци, 12.09.2015. године

Потпис чланова комисије:

1. др Драго Бранковић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет у Бањој Луци, предсједник

---

2. др Ненад Сузић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет у Бањој Луци, члан

---

3. др Златко Павловић, ванредни професор, ужа научна област Општа педагогија, Филозофски факултет у Палама, члан

III. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

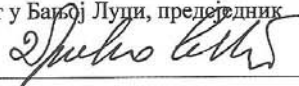
На објављени конкурс за избор наставника за ужу научну област Општа педагогија Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци пријавио се један кандидат, доцент др Бране Р. Микановић. Увидом у документацију Комисија је констатовала да је кандидат доставио све неопходне документе предвиђене Конкурсом и да испуњава опште и посебне услове предвиђене конкурсом, *Законом о високом образовању Републике Српске, Статутом Универзитета у Бањој Луци* и дала је детаљну оцјену референци пријављеног кандидата, пошпјући *Правилник о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци*.

На основу увида у научну, образовну и стручну дјелатност доц. др Бране Р. Микановића, као и на основу анализе сва три аспекта његовог рада, **Комисија предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци и Сенату Универзитета у Бањој Луци да се доц. др Бране Р. Микановић изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија.**

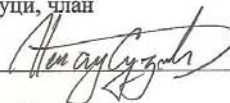
У Бањој Луци, 12.09.2015. године

Потпис чланова комисије:

1. др Драго Бранковић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет у Бањој Луци, предједник

2. др Ненад Сузић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет у Бањој Луци, члан

3. др Златко Павловић, ванредни професор, ужа научна област Општа педагогија, Филозофски факултет у Палама, члан

